3 ـ رەتكى ورتالىقتىڭ شىنجياڭ قىزمەتى جۇنىدەگى اگگىمە ئاجلىسىنىڭ رۇھىن ئۆيرەنەيلى، دايەكتىلەندۈرەيلى
جاڭا داۋىردەگى جۇڭگوشا سوتسىيالىستىك شىنجياڭ قۇرۇلۇشىنايىق

مەرەكەمىز. 1 ـ مامىر

بەرەكەلى دە مەرەكەلى ايتكار الاڭى

□ انار بۇلت \ شىنجياڭ گازەتىنىڭ ئەتلىسى حان چين ـ يان

5 ـ ايدىڭ 3 ـ كۈنى كەشكى شاپاق تىڭ ساۋلەسى كوكتەگى بۇلتتى قىزارتتى. مايدا قوڭىر ساماندا قاشقار قالاسىنداغى ايتكار الاڭىندا اسىر سالىپ ويناپ جۈرگەن بالالاردىڭ جۇزدەرىنەن كىرشىكسىز كۈلكى ەسەدى.

"وتانىمىزدىڭ ۇلى شاڭىراڭىندا تۇرمىس كەشىرىپ جاتقان بىزدەر وتە باقىتتىمىز". جۇزىنەن كۈلكى ەسكەن مامەتزۇنۇن قادىر اسەرلەنىپ بىلاي دەدى: "تۇرمىسىمىز بارعان سايىن جاقسارادى، پارتيا مەن ۇكىمەتتىڭ بىزگە كۆڭىل بولگەندىگىنە، قامقورلىق جاساعاندىعىنا العىس ايتامىز".

زەينەتكە شىققان مامەتزۇنۇن 62 جاسقا تولعانىمەن، تىگىنشىلىك ونەرى بولعاندىقتان تاباندىلىق تانىتىپ، قاشقار بالار يىرعى قالاسىنان ئىبر تىگىنشىلىك دۇكەنىن اشتى. "بالالار قىزمەتكە شىقتى، مەن ۇيدە بەكەرمىن، تىگىنشىلىك دۇكەنىن اشۇمىنىڭ قانشا اقشا تابۇمەن قاتىسى شامالى، باستاسى، كۆڭىلدى جۇرسەم بولدى"، ـ دەدى مامەتزۇنۇن كۆلە.

2010 ـ جىلى جەر سىلكىنسىنە ئتو زىمدى بەيقۇت ئۇي مەن حالقتى بايىتىپ، شارۇاشلىق قۇرۇدى ويلاسترعان مەملەكەت قاشقار بايىرعى قالاسىن جاڭالاۋ جوسپارىن بەكتىتى. بۇل كۇندەرى جاڭالانعانىن كەينىگى بايىرعى قالا اۇماعىنىڭ جولدارى كەڭ، كوشەلەرى رەتتى بولعانىمەن، قۇرىلىسى تارداق بەينەسى وزگەرگەن جوق. قاشقار بالار يىرعى قالاسىنىڭ تاريحي گۈمانيتارلىق ئمانى تەرەڭ، قۇرىلستاردىڭ ەرەكشەلىگى ايقىن.

ساۋداگەرلەر قولدارىنا جاۋلىق، كەزدەمە، بايپاق سياقتى بۇيىمدارىدى الىپ ايتكار الاڭىندا ايعايلاپ، جۇرتتى ساتىپ الۋعا باۋراۋادا.

جاڭا زامان ۇلگىسىندە كينوگەن ايەلدەر قولدارىنا زات ساتىپ الۋ دوربالارىن الىپ، دۇكەندەردى ارالاپ ئجۇر. قام ـ قايعىسىز قاريالار ەسىك الدىندا وتىرىپ، قىزۇ اڭگىمە دۇكەن قۇرۇدا. ايتكار الاڭىنداعى ئۇلكەن ساۋدا ئورنى... سوناۋ بۇران ـ شاشىندى كۇنە جۇرگىزىپ، باتىلدىقپەن جاۋاپكەرشىلىك ارقالاۋ جاستىق شاقتىڭ ەڭ كورىكەم بەينەسى.

جاستىق دەگەن نە؟ جاستىق دەگەنىمىز 27 جاستاعى لي داجاۋ جازعان "ئوزىمىزدىڭ جاستىق كوكتەممىزبەن جاستىق كوكتەمدەي جاينا‌عان وتباسىن، جاستىق كوكتەمدەي كورىكەيگەن مەملەكەت، جاستىق كوكتەمدەي جالىندى ۇلت، جاستىق كوكتەمدەي تاماشا ادامزات سوماي...." دەگەن قايرات ـ جىگەرى، 22 جاستاعى لەي فىڭىڭ حالىق ئۇشىن قىزمەت ستەۋدەي قالتقىسز ۇلەس قوسۇدى ئومىرى ارقىلى امالياتىندا ايگىلەۋدى، 18 جاستاعى چىن شياڭرۇڭىڭ وتان ئۇشىن جان قيعان كىرشىكسىز ماحاببا‌تى؛ جاڭا داۋىرگە، جاڭا جورىقتا كوز سالساق، جاستىق دەگەنىمىز ئتىپتى دە كوپ "90 ـ جىلدىڭ تۇلەكتەرىنىڭ"، "2000 ـ جىلدىڭ تۇلەكتەرىنىڭ" قاراپايىم قىزمەت ورنىندا شۇعىل، قىين، قاتەرلى، ماڭىزدى مىندەتتەردى اتقارۇ بارىسىندا جاڭالىق اشۇ، شارۇاشلىق قۇرۇدىڭ تولقىنىندا باتىلدىقپەن جاۋاپكەرشىلىك ارقالاپ، اتويلاپ الدا جۇرگەن نىڭ شەتىندە گۈلدەنۇ سياقتى جەرلەردەن كەلگەن سايا‌حاتشىلار جاڭعاق پراندىك، باقالي سياقتى ۇلتتىق جەڭىل تاعام ساتاتىن ساۋداگەرلەرمەن باعا تالاسپ جاتىر؛ قاتىپ كەتكەن بالالار قولدارىنا ئتۇرلى ـ ئتۇستى شار الىپ قۇالاسپ ويناپ ئجۇر.

"مەن تاڭەرتەڭگى ساعات 9دا الاڭعا كەلگەنمىن، تۇسكە دەيىن 300 نەشە يۇانعا شار ساتتىم". قايشالىسقان ادامدارىدىڭ ارا‌سىندا شار ساتىپ جۇرگەن ۇلگى دۇڭمەيگە ئماز ـ ئمايرام بولىپ: "بۇگىن بالالار كوپ ەكەن، مەنىڭ شارىم دا كوپ ساتىلدى"، ـ دەدى.

"مەن قاشقاردى ۇناتىپ قالدىم، بۇل ارادا‌عى ئاربىر ادامنىڭ جۇزىنەن كۇلكى ەسىپ تۇرادى ەكەن"، ـ دەدى شىنجىندىق ساياحاتشى ليك يۇي.

مەرەكە كۇنگى ايتكار الاڭى بەينە الىپ ماگنيت سەكىلدى ئتورت تۇمىرەكەتەن كەلگەن ساياحاتشىلاردى قاشقار بايىرعى قالا ئورىنسىز وڭىرىنە كەلىپ سەيىل ـ سەرۇەن قۇرۇعا باۋراۋادا.

"پارتيا‌عا راقمەت، ۇكىمەتكە راقمەت، ئبزدى تاماشا تۇرمىسقا جەتكىزدى، بىزگە وسىنشا‌ما تاماشا تۇرمىس ورتاسىن سيلادى". ايەلى مەن بالاسىن ەرتىپ تاشقورعان تاجىك اۆتونومياىلى اۇدانى داتۇك اۇلى قۇرىق لاڭگار قىستاعىنان قاشقار قالاسىنا سىنا ساياحاتتاتي كەلگەن ئاشىمجان ئسادار: "قازىر تۇرمىسىمىز جاقسارادى، ئبىز دە ئتورت تۇگەرەككە ساياحاتتاتي الاتىن بولدىق"، ـ دەدى.

قاشقاردىڭ كوشەلەرىنە جۇرسەڭىز، ئسات سايىن ۇستەلەرىنە كوز تارتاتىن ۇلتتىق كيىم كيىنىپ، كۆڭىلدى بەينەدە كەتىپ بارا جاتقان ادامدارىدى كورەسىز. ادامدار ئوزارا سالەمدەسىپ، مەرەكەلىك تىلەك ايتىپ، بۇگىنگى باقتىتى، تاماشا تۇرمىستارىن بىرگە القاپ جاتادى.

بايىرعى جبەك جولىنداعى ماڭىزدى قالا رەتىندە، قاشقار ترشىلىك تىنىسىن تاسقىنداتىپ، تاريحتاعى ەڭ تاماشا دامۇ وراىين قارسى الدى.

مەرەكەنى شات ـ شادىمان تويلادى

5 ـ ايدىڭ 3 ـ كۇنى سانجى قالالىق مادەنيەت، دەنە تاربيە، رادىو ـ تەلەۇيزيا جانە ساياحات مەكەمەسىنىڭ سانگۇڭ قالاشعى نانتوۇگۇڭ قىستاعىندا تۇراتىن "ۇعىسۇ، تيمىدىلىك جاساۋ، توعىسترۇ" قىزمەت اترەتى "ۇلتتار ىنتىماعىنىڭ بەرەكەلى شاڭىراعى" بىرلەسكەن دوستىق قيمىلىن وتكىزدى. □ سۇرەتتى لياڭ حۇڭتاۋ تۇسىرگەن

(باسى 1 ـ بەتتە)

ەلىمىزدىڭ عارىش عىلىم ـ تەحنيكاسىنىڭ جوعارى دەڭگەيدەگى ئوز كۇشىنە سۇيەنۇدى، ئوزىن الۋەتتەندىرۇدى جۇزەگە اسىرۇعا تاعى دا تىڭ ەڭبەكتەر ئسىڭىرۇدى ئۇمت ەتەمىن.

2013 ـ جىلى 5 ـ ايدىڭ 4 ـ كۇنى شي جينپيڭ جۇڭگو عارىش عىلىم ـ تەحنيكاسى توبى سەرىكتەستىگىنىڭ جۇڭگو كەڭىستىك تەحنيكاسىن زەرتتەۋ مەكەمەسىنە كەلىپ، "جۇڭگو ارمانىن جۇزەگە اسىرۇ، جاستىق شاقتا جۇرەكتىلىكپەن جاۋاپكەرشىلىك ارقالاۋ" نەگىزگى تاقىرىپىندا وداق كۇنى قيمىلنا قاتىناسىپ، ئار سالادا‌عى ۇزدىك جاستاردىڭ ۇاكىلدەرىمەن اڭگىمە وتكىزگەن بولاتىن. جۇڭگو كومەۋنيستىك جاستار وداعى قۇرىلعاندىعىنىڭ 100 جىلدىعى بايالانسىمەن، جۇڭگو عارىش عىلىم ـ تەحنيكاسى توبىنىڭ كەڭىستىك بەكەتتىن جاساعان جاستار ۇجمى باس شۇجي شي جينپيڭگە حات جازىپ، اتالعان توپتا‌عى 80 مىڭ جاستىڭ اتىنان 9 جىلدان بەرى اۇىر مىندەتتى باتىلدىقپەن ارقالاپ، عارىش عىلىم ـ تەحنيكاسىنىڭ دامۇىن بىلگەرلەتۇ جاعدايى جونىندە مالمەت بەرىپ، عارىش ستەرىندە قۇا‌تتى ەل قۇرۇ ئۇشىن قول ۇستاسا كۇرەس جۇرگىزەتىن بەرىك بەكەمدەرىن ئبىلدىردى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

حوتان اۇدانى تاۇاككۇل اۇىلى باعدوڭ قىستا‌عى باستاۇش مەكتەبى باتىس بولىك جوسپارى ەرىكتىلەرىنىڭ كۇش جالعاپ وقۇ ـ ا‌عارتۇعا كومەك بەرۇ بويىنشا قىزمەت وتەۋ اترەتىندە قازىر 42 ادام بار، مۇنىڭ ىشىندە جۇڭگو كومەۋنيستىك جاستار وداعى مۇشەسى 26 ادام، جۇڭگو كومەۋنيستىك پارتياسىنىڭ مۇشەسى 12 ادام، 35 جاستان تومەن جاستار. دىڭ سانى 92.8%تى يەلەيدى. 2017 ـ جىلدان بەرى اۆتونوميالى رايوندىق وداق كوميتەتى ئار جىلى بۇكىل ەلدىڭ جەر ـ جەرىنەن كەلگەن باتىس بولىك جوسپارىنداعى داشۇە وقۇشىلارى ەرىكتىلەرى مەن وقۇ ـ ا‌عارتۇعا كومەكتەسەتىن وقىتۇشىلارىدى باعدوڭ قىستا‌عىنا تاڭداپ جىبەرىپ، مەكتەپتىڭ وقىتۇشى كۇشى ئالسىز بولۇ، وقىتۇ ئتاسىلى جالاڭ بولۇ ماسەلەلەرىن شەشۇىنە كومەكتەسىپ ـ سۇيەمەلدەپ كەلەدى. سوڭعى جىلدارى باتىس بولىك جوسپارىنداعى 147 ەرىكتىنىڭ بىرگە قۇلشىنىندا باعدوڭ قىستا‌عى باستاۇش مەكتەبىنىڭ وقىتۇ ساپاسى كورنەكتى جوعارىلادى.

چۇ ۇىنۇن 2017 ـ جىلى بەيجيڭ ورمان شارۇاشلىعى داشۇەسىنەن ماگيسترلىق بىتىرگەن سوڭ، قۇاتى تولىسقان "جالىندى جاستار" بولۇ كەرەك، كوكتەمى جاينا‌پ، جازى دۇمانعا بولەنگەن كوركەم كورىنىس جاراتىپ قانا قويماي، مەملەكەتتى بايىتىپ، قۇدىرەتتەندىرۇ مەن ۇلتتىڭ گۈلدەنۇ كەلەلى مىندەتىن ارقالاۋدى كەرەك.

"قالىڭ جاستاردىڭ وتانمىزدىڭ بايتاق دالاسىن ارشىندى قادامەمەن ارالاپ، جۇڭگو رۇحىن ئوز كوزدەرىمەن كورىپ، حالقتىڭ لەبىزىن ەت قۇلاعمەن ەستىپ، ئداۋىر تىنىسىن تىنا ـ نقالاسمەن ئتۇيسىنىپ، وتانمەن ەتەنە، حالقپەن تىنىستاس ورتاق تاعدىر سۇيىسپەنشىلگىن وقۇدىڭ جالپى بارىسىنا ساباقتاستىرۇدى، كاسپىتىك تالپىنسىنا توعىسترۇدىڭ ئۇمت ەتەمىن". باس شۇجي شي جينپيڭ زامانمىزداعى جاستاردىڭ كۇرەس جولىنا ايقىن بەتالىس كورسەتتى. بۇگىنگى جۇڭگو جۇڭگوشا ۇلتىنىڭ ۇلى گۈلدەنۇدىڭ جۇزەگە اسىرۇدىڭ شەشۇشى مەزگىلىندە تۇر، سان مىڭداعان جاستاردىڭ كەۋدە كەرە العا شعىپ، اۇىر مىندەتتى باتىلدىقپەن ارقالاپ، بەلسەندى سكەرلىك التايعا قايتىپ مىڭشىن قۇندىزدىڭ قورعاۇ قىزمەتىمەن اينالىستى، جۇرت ونى جاقىن تارتىپ "قۇندىز حانشا" دەپ اتاپ كەتتى. ونىڭ ۇجمەدى باستاپ الەۋمەتتىك قاتىناس مەديا تۇعىرىنان پايدالانىپ باستاعان شينجياڭ مىڭشىن قۇندىزدىڭ قورعاۇ جەلىلەس الەۋمەتتىك يگىلىك نىسانى ـــ "قۇندىز اسحاناسى"، "قۇندىز قاتارلاسپا قايعى" سياقتىلار "90 ـ جىلدان كەيىن"، "95 ـ جىلدان كەيىن" تۇعان ئبىر ميللىوننان استام جاستى شينجياڭنىڭ التاي تاۇنداعى تابيعاتتى قورعاۇ جۇمىستارىنا ات سالىسۇعا باۋراپ، مىڭشىن قۇندىزى ئتۇر توبىنىڭ سانىن 20% ارتتىردى ئارى بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنىڭ "ورگانيزمدەردىڭ الۋان تۇرلىلىگى 100 + الەمدەگى تيپتىك مسالىنا" ئساتتى تاڭدالدى.

"جۇڭگو جاستار 4 ـ مامىر مەدالى" ـــ كومەۋنيستىك جاستار وداعى ورتالىق كوميتەتىنىڭ، مەملەكەتتىك جاستار بىرلەستىگىنىڭ جۇڭگودا‌عى جاستارعا بەرەتىن ەڭ جوعارى اتاعى، سايا‌سيدا العا باسار، ئمورالى اسقاق، ۇلەسى كورنەكتى بولعان تاڭداۋلى جاستاردىڭ تيپتەرىن ورناتىپ، قازىرگى زامان جاستارىنىڭ رۇحانى قاسيەتى مەن قۇن تالپىنىسىن بەينەلەۋدى ماقسات ەتكەن.